

Beste natuurvrienden,

Weet je nog hoe we in het voorjaar klaagden over te donker, te fris en te nat? Wel dat lijkt al lang geleden want nu hebben we waarempel in juni al een hittegolf. Voor een natuurwandelingetje van een paar uur is die zon natuurlijk wel welkom en met dat prachtige weer wandelden op **zaterdag 10 en op zondag 11 juni** in kleine

groepjes verdeeld (omdat er op de pontons toch weinig plaats is) **20 NVO-ers**, met toestemming van de havenmeester (waarvoor dank), over de pontons van de **Mercatordokken**.

Je hoort (oudere) mensen wel eens nostalgisch doen over de goeie ouwe tijd: "Wat moet Oostende vroeger mooi geweest zijn, ik zou graag eens teruggaan om dat te kunnen zien". Mooi? Ja dat kan best. Maar ook erg "aromatisch". Aan de handelsdokken stond een vismijn (de Cierk, zoals op deze oude foto te zien) en er was geen stromend water (pas in 1926). Het

rioolwater van de stad liep onversneden in de dokken (het dok aan het station werd ook wel "de stroentpit" genoemd) en er kwamen grote zeilschepen aanmeren, helemaal volgeladen met guano (vogelmest) uit Zuid-Amerika. Probeer je eens in te beelden hoe het daar tijdens de zomer moet geroken hebben... jawadde...

De dokken werden in de 18^e eeuw aangelegd en meer dan 80% van de oorspronkelijke muren zijn nog bewaard. Allerhande plantensoorten hadden dus ruim de tijd om er een plaatsje te vinden. Daar zitten heel wat bijzondere en zelfs zeldzame soorten bij. Minder in het oog springend is het leven in het zoute water. Tegen de muren en tegen de drijvers van de pontons groeien mariene organismen in enorme aantallen. Opvallend waren bij deze uitgave (we komen er immers elke 2 jaar terug) de vele jonge vissen die overal rondzwommen. Sommige van die jonkies lieten zich zelfs vangen en even van dichtbij bewonderen (daarna werden ze natuurlijk levend en wel teruggezet).

Hoe warmer de wandeling, hoe "deugdender" de nabespreking. En omdat (vanzelfsprekend) niet alle NVO-ers gelijk zijn vonden we na de drie wandelingen ook drie verschillende gastvrije horeca-zaken om even na te

genieten. De culturele omkadering van het leescafé was daarbij zeker een leuke ontdekking (en de aangeboden traktatie natuurlijk ook).

Meten is weten... en daarom tellen we elk kalenderjaar opnieuw de soorten die we te zien krijgen en met zekerheid kunnen benoemen. Na elf (dubbele) activiteiten in 2023 noteerden we reeds **427 verschillende soorten**. Sedert de NVO-start begin 2017 zijn dat al **1214 soorten** geworden. Daarvan werden tot nu toe zo'n **1096**

verschillende soorten met foto en wat uitleg in de verslagjes besproken. Je kunt alles nog eens bekijken en nalezen in samenvattende excel-bestanden via deze link : <https://nvosite.com/bestanden/> . Je kunt op onze site ook alle vorige verslagjes vinden en eventueel downloaden : <https://nvosite.com/archief/>

Natuurwaarnemingen zijn soms vluchtig en vervagen meestal weer snel. Gelukkig zorgen onze hoffotografen heel vaak voor mooie foto's. Het was schitterend zomerweer maar de dobberende pontons zorgden ervoor dat het moeilijk was om scherpe foto's te maken. Toch vind je op het einde van dit verslag opnieuw 7 extra fotopagina's met dank aan Natacha, Ingrid, Carine en Luc.

Alhoewel de **Blaesjeskrab** er op deze foto indrukwekkend uitziet is het toch eerder een kleine soort waarvan het rugschild zo'n 4 cm breed wordt. Pas in 1999 werden de eerste Blaesjeskrabben in Europa vastgesteld. Deze Aziatische soort wist ongetwijfeld als larve mee te liften in het ballastwater van grote vrachtschepen. (foto: waarnemingen.be)

Net als de krabben behoren ook pissebedden tot de substam van de kreeftachtigen. We noemen ze in het Oostends "zwientjes" en er zijn flink wat soorten van te vinden, in België ongeveer 30. Dus niet altijd eenvoudig om ze te determineren maar als je ze op de havenmuren aantreft?... Juist ja... dan is **Havenpissebed** zeker een goeie gok. (foto: waarnemingen.be)

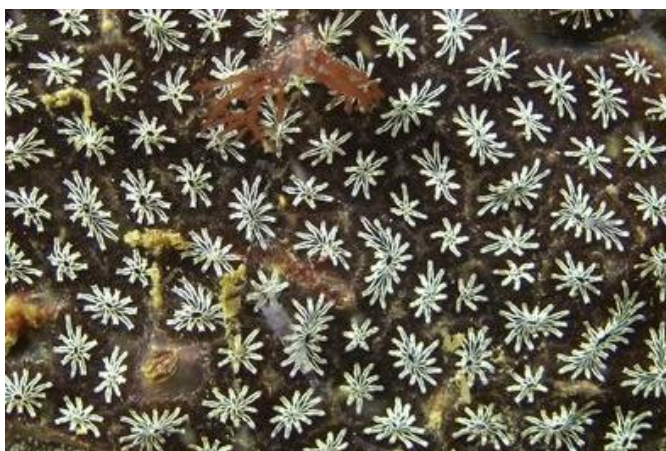

Vlas is een uitheemse soort die al lang geleden in Vlaanderen als teeltgewas werd ingevoerd om er linnen van te vervaardigen. Je vindt de plant hier en daar ook wel verwilderd in de natuur terug. Dicht bij een vlasveld noteer je zo'n soort dan niet. Maar op de muren van het Mercatordok telt zo'n waarneming zeker wel mee voor ons NVO-lijstje. (f: waarnemingen.be)

En nu we het toch over uitheemse ontsnappers hebben... ook de **Vijgenboom** hoort thuis in dat rijtje. Vijgen werden ingevoerd uit warmere streken en overleven in onze natuur enkel op een zonnige en beschutte standplaats. In de stad lukt dat dus beter dan in de vrije natuur. (foto: waarnemingen.be)

Er zijn nogal wat mariene wormensoorten die kokers maken uit kalk om zichzelf te beschermen tegen belagers. Zo'n zachte, sappige worm staat immers op het menu van vissen, krabben, vogels... Bij deze (uitheemse) soort is de opening wat verbreed en lijkt (een beetje) op een trompet. Je raadt het al: de **Trompet-kalkkokerworm**. (f: waarnemingen.be)

Ja, duiken in de Rode Zee is ongetwijfeld magisch maar ook in onze eigenste Noordzee leven hele bijzondere en mooie soorten. Zoals deze **Gesterde geleikorst** die in feite een kolonie is van vele duizenden zakpijpen die samen deze structuur en deze patronen vormen. Ze pompen water in en uit en filteren er het plankton uit als voedsel. (foto: waarnemingen.be)

"Wat hebben we nu weer uit het water gevist?". Het lijkt wel een bidsprinkhaantje van amper enkele cm groot. Onder de kop (met erg lange antennes) zie je een paar kleine grijp-haken. Verder naar beneden hangt een groot paar waarmee voorbij zwemmende prooien worden gegrepen. Vanwege hun vreemde vorm worden deze beestjes **Spookkreeftjes** (spec.) genoemd. (foto: waarnemingen.be)

Maar het kan nog vreemder. Want in het begin van hun levenscyclus vormen schijfkwallen, zoals de **Oorkwal** die we te zien kregen, een poliepachtig organisme die op de ondergrond vastzit. In de juiste omstandigheden worden schijfjes gevormd die dan één per één loskomen en de vrijzwemmende kwallen vormen. (foto: waarnemingen.be)

Tja, die grassen... 120 soorten uit de grassenfamilie kun je in Oostende en omstreken vinden en ze herkennen en correct benoemen is echt wel specialistenwerk. Maar NVO telt zo'n specialist in de rangen en een zeldzame soort als dit **Kransgras** ontsnapt niet aan zijn botanische alertheid. Petje af hoor, Johan. (foto: waarnemingen.be)

"Ow, kijk daar, het zeer zeldzame **Laksteeltje**" Een grassoortje van amper tien cm hoog wordt herkend vanop een meter of drie. Als amateur kan je enkel eens in je haar krabben en met dank de soort noteren. Hoe je zo'n kennis opbouwt? Veel (heel veel) in de natuur wandelen, soorten benoemen, wat je niet kent opzoeken en... heel belangrijk... niet te vlug opgeven. (foto: waarnemingen.be)

Kun je met oefenen uiteindelijk alle soorten benoemen? Nee, dat zit er niet in. Jonge vissen bijvoorbeeld zijn vaak te moeilijk. We kregen er tijdens de wandelingen opvallend veel te zien en enkele belandden ook in onze kijkpotjes. Deze blinkertjes zijn niet op soort te brengen. In waarnemingen.be kan je wel kiezen voor de optie **Haring/Sprot**. (foto: waarnemingen.be)

Enkel hypothetisch... je neemt een Zeepaardje en je strekt het maximaal uit. Wat krijg je dan? Wel, deze dicht verwante **Zeenaald** (spec.). Ook van deze soort kregen we een heel jong individu te zien van amper 2 cm lang. Veel jonge vissen zoeken de haven op omdat ze daar beter beschermd zijn tegen allerlei predatoren. (foto: waarnemingen.be)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er staat al een nieuwe activiteit op het programma want op **zondag 09 juli** wandelen we door het **provinciale domein van Raversijde**. Ongetwijfeld spelen tijdens deze wandeling de vlinders en de libellen (eindelijk eens) de hoofdrol.

De mail met de info over deze activiteit valt op maandag 03 juli in je mailbox.

Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :

Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten.

NVO staat voor **NatuurVerkenners Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier bezoeken we, over 3 jaar gespreid, **meer dan 60 verschillende locaties**.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis en iedereen is welkom.

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een site opgestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.com/>

volgende NVO-activiteiten (steeds keuze tussen ochtend- en namiddagwandeling) :

- **zondag 09 juli** : insecten en andere boeiende natuur in het **domein Raversijde**
Start : 09u00 en 14u00 aan de kapel St-Rafaël / Duinenweg 87 / Oostende
- **zondag 30 juli** : libellen en andere fraaie natuur in de **Gulke putten** in Wingene
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 13 augustus** : flora en fauna langs de **Groene 62**
Start : 09u00 en 14u00 aan de kapel St-Rafaël / Duinenweg 87 / Oostende
- **zondag 27 augustus** : gevarieerde natuur in het **Maskobos** in Jabbeke
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 10 september** : laatzomer-wandeling in **'t Bosje** (Maria-Hendrikapark)
Start : 09u00 en 14u00 aan de randparking bij de oude Velodroom / Iependreef / Oostende
- **zondag 24 september** : **daguitstap naar Zeeland** / Sofiapolder - Groede-podium - Cletempolder
Start : 08u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende

Weer of geen weer, er wordt **altijd** op de voorziene plaats en (stipt) op het voorziene uur gestart

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte65@gmail.com

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen, voorstellen... zijn steeds meer dan welkom via mail)

foto : NaGy

foto : NaGy

Toch anders dan andere NVO-wandelingen. Wel met het gekende woordje uitleg, over het ontstaan van het gebied, bij de start. Maar daarna lopen we over de pontons waar je in principe alleen kan komen als je er een jacht hebt liggen (nee, zo aangedikt is de NVO-kas nog niet).

foto : NaGy

foto : NaGy

foto : NaGy

foto : NaGy

foto : CaWa

foto : LuVer

foto : LuVer

foto : NaGy

Er is voor alles een eerste keer, zoals een pagina volledig gewijd aan visjes. Linksboven beginnend en met de klok mee:

- tussen de jachten door zagen we grote groepen jonge visjes
- af en toe liet er zich eentje vangen zoals dit platvisje
- platvisjes starten hun leven als een gewoon recht visje, later "draaien" ze en dat blijf je zien aan de positie van de ogen.
- fel blinkend jong visje, wellicht een **Haring** of een **Sprot**
- catch of the day... een alerte NVO-er zag dit (nog erg kleine) **Zeenaaldje** (spec.) zwemmen
- het was niet eenvoudig maar enkele juveniele **Harders** (spec.) lieten zich toch vangen

foto : InFi

foto : InFi

foto : NaGy

foto : NaGy

foto : NaGy

foto : NaGy

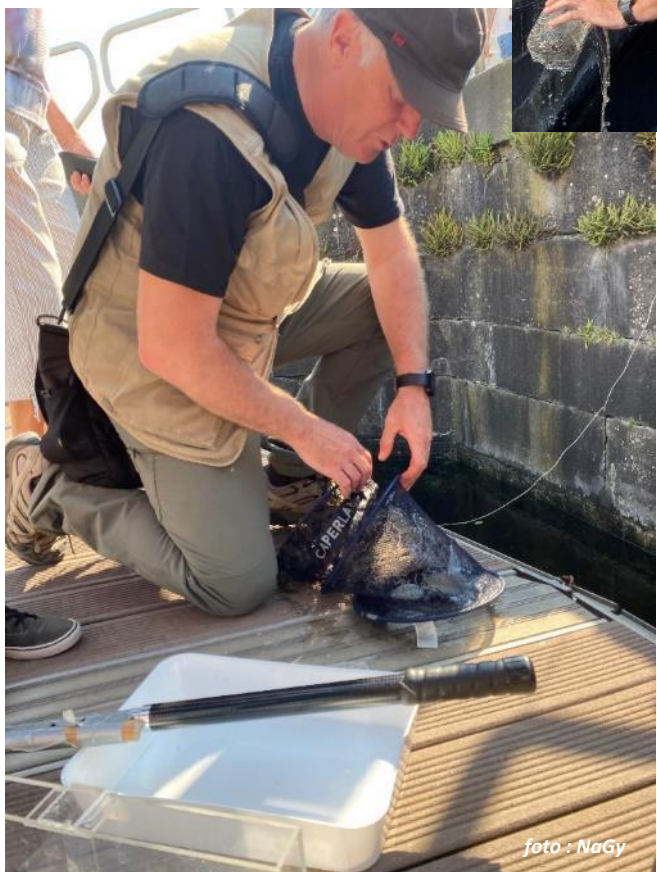

foto : NaGy

Je hoort wel eens zeggen: "Pas maar op voor het zwarte gat als je op pensioen gaat". Wel, het enige zwarte gat dat ik tot nog toe heb ontmoet is het gat tussen het ponton en de kade... en ja... ik heb goed opgepast. Alhoewel je toch mag verwachten dat een nat pak vroeg of laat eens mijn deel zal zijn. Ongetwijfeld wordt dat een topmomentje...

foto : NaGy

foto : LuVer

foto : NaGy

foto : LuVer

foto : LuVer

foto : LuVer

foto : InFi

De muren van de dokken lijken op veel plaatsen wel hangende tuinen. Linksboven beginnend en daarna met de klok mee:

- in het begin vinden enkel korstmossen en mossen een groeiplaats op de muren
- maar op de oudere muren wel volop groen
- en veel soorten met muur of steen in de naam, zoals deze **Steenbreekvaren**
- jachten die te lang stilliggen worden versierd met een boord van zeewier
- **Muurleeuwenbek** bloeit bijna het hele jaar
- ook hier en daar een boom die het probeert, zoals deze **lep** (spec.). Meestal blijven ze wel klein door de moeilijke omstandigheden
- de meest opvallende soort is ongetwijfeld deze **Muurfijnstraal**, helaas niet inheems. In tuincentra kan je deze plant kopen onder de naam Mexicaanse margriet (say no more).

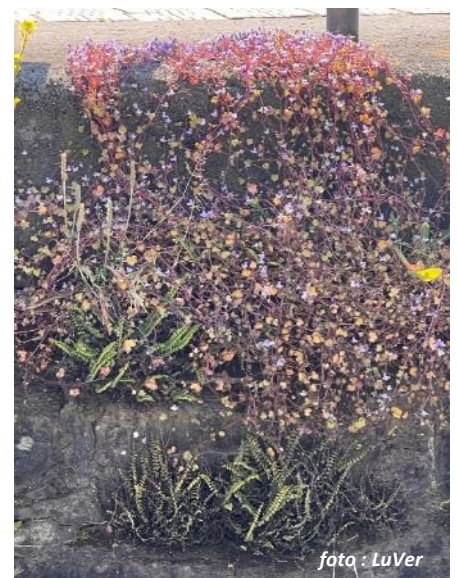

foto : LuVer

foto : NaGy

foto : NaGy

foto : LuVer

foto : LuVer

foto : NaGy

Wie zoekt die vindt... dat zegt het spreekwoord toch. En ja hoor, in het Mercatordok lijkt dat wel te kloppen. Je krijgt er tientallen soorten te zien die je op andere wandelingen niet kunt zien... boek dus alvast een plaatsje voor de wandeling van 15 juni 2025.

foto : LuVer

foto : LuVer

foto : LuVer

foto : NaGy

foto : NaGy

foto : LuVer

Linksboven beginnend en met de klok mee:

- Geloof het of niet maar in dit teiltje zitten honderdduizenden levende organismen.
- Ze zijn moeilijk te vinden maar zeldzaam zijn **Spookkreeftjes** (spec.) zeker niet.
- Een **Strandkrab** klautert tussen dode en levende **Japanse oesters**.
- Met ware doodsverachting wordt een **Havenpissebed** ter hand genomen (medaille!).
- Heel mooi, zo'n levende **Oorkwal**.
- In het mariene milieu zitten heel veel uitheemse soorten zoals deze **Ronde zakpijp** (en ja het klinkt als een scheldnaam).

foto : NaGy

foto : MaVe

Niet onbelangrijk (dat vinden we bij NVO toch):
na elke wandeling tijd maken voor een slok en een goeie babbel.

En daarna het leeggoed wegbrengen natuurlijk
(tedju, container is weer vol)

foto : InFi